

ЗАВДАННЯ
ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ ІЗ ВИБІРКОВОЇ НАВЧАЛЬНОЇ
ДИСЦИПЛІНИ «НЕГЛАСНІ СЛІДЧІ (РОЗШУКОВІ) ДІЇ В
КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ»

I. Установіть відповідність між назвою НС(Р)Д та визначенням, що її характеризують.

	А	Б	В	Г	Д	Е
1						
2						
3						
4						
5						
6						

1. Спостереження за особою в публічно доступних місцях
2. Аудіо-, відеоконтроль місця
3. Спостереження за річчю або місцем у публічно доступних місцях
4. Обстеження публічно недоступних місць, житла чи іншого володіння особи
5. Негласне отримання зразків, необхідних для порівняльного дослідження
6. Виконання спеціального завдання з розкриття злочинної діяльності організованої групи чи злочинної організації

А. Візуальне спостереження за певною річчю або певним місцем для фіксації її переміщення, контактів з нею певних осіб, подій у певному місці для перевірки відомостей під час досудового розслідування тяжкого або особливо тяжкого злочину або застосуванні з цією метою спеціальних технічних засобів для спостереження.

Б. Застосування технічного обладнання у публічно доступному місці з метою фіксації відомостей (розмов, поведінки осіб, інших подій), які мають значення для кримінального провадження, без відома присутніх у ньому осіб.

В. Дії, які дозволяють без відома власника чи володільця отримати зразки матеріалів, сировини, виробів тощо, у тому числі в публічно недоступних місцях.

Г. Організація введення уповноваженої особи в організовану групу чи злочинну організацію під легендою прикриття для отримання речей і

документів, відомостей про її структуру, способи і методи злочинної діяльності, які мають значення для розслідування злочину або злочинів, які вчиняються цими групами.

Д. Візуальне спостереження за особою для фіксації її пересування, контактів, поведінки, перебування в певному, публічно доступному місці тощо або застосуванні з цією метою спеціальних технічних засобів для спостереження.

Е. Таємне проникнення без відома власника чи володільця, приховано, під псевдонімом або із застосуванням технічних засобів у приміщення та інше володіння для встановлення технічних засобів аудіо-, відеоконтролю особи або безпосередньо з метою виявлення і фіксації слідів злочину, проведення огляду, виявлення документів, речей, що мають значення для досудового розслідування, виготовлення копій чи їх зразків, виявлення осіб, які розшукуються, або з іншою метою для досягнення цілей кримінального провадження.

II. Установіть відповідність між назвою форми контролю за вчиненням злочину та визначенням, що її характеризують.

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					
5					

1. Контрольована закупка
2. Спеціальний слідчий експеримент
3. Імітування обстановки злочину
4. Контрольована поставка
5. Оперативна закупка

А. Імітація придбання або отримання, у тому числі безоплатного, у фізичних та юридичних осіб незалежно від форм власності товару, обіг якого обмежений чи заборонений чинним законодавством, з метою викриття і документування факту вчинення злочину та особи, яка його вчинила.

Б. Дії слідчого, уповноваженої особи, з використанням імітаційних засобів, які створюють у оточуючих уяву про вчинення реального злочину, з метою

його запобігання та викриття відомої чи невідомої особи (осіб), яка планувала чи замовляла його вчинення.

В. Імітація придбання або отримання, у тому числі безоплатного, у фізичних та юридичних осіб незалежно від форм власності товару, який перебуває у вільному обігу, з метою викриття і документування факту вчинення злочину та особи, яка його вчинила.

Г. Створення слідчим та оперативним підрозділом відповідних умов в обстановці, максимально наближеній до реальної, з метою перевірки дійсних намірів певної особи, у діях якої вбачаються ознаки тяжкого чи особливо тяжкого злочину, спостереження за її поведінкою та прийняттям нею рішень щодо вчинення злочину.

Д. Організація і здійснення слідчим та оперативним підрозділом контролю за переміщенням (перевезенням, пересиланням, передачею, ввезенням, вивезенням з України чи транзитним переміщенням її територією) товарів, предметів і речовин, у тому числі заборонених до обігу, з метою виявлення ознак злочину та фіксації фактичних даних про протиправні діяння осіб, відповідальність за які передбачена Кримінальним кодексом України.

ІІІ. Установіть відповідність між суб'єктом, який надає дозвіл на проведення НС(Р)Д, та видом НС(Р)Д.

	А	Б	В	Г
1				
2				
3				
4				

1. Прокурор (виключно)
2. Слідчий суддя
3. Слідчий за погодженням з керівником органу досудового розслідування
4. Слідчий

А. Установлення місцезнаходження радіоелектронного засобу

Б. Зняття інформації з електронних інформаційних систем, доступ до яких не обмежується її власником, володільцем або утримувачем або не пов'язаний з подоланням системи логічного захисту

В. Виконання спеціального завдання з розкриття злочинної діяльності організованої групи чи злочинної організації

Г. Контроль за вчиненням злочину

Завдання 1

Павленко А. М. обвинувачувався за ч. 2 ст. 307 КК України в тому що він 20.05.2016 року, близько 17 год. в м. Вінниця, маючи намір на збут наркотичних засобів, прийшов до кладовища, де нарвав листя дикоростучих рослин коноплі, чим незаконно придбав наркотичний засіб, який помістив в поліетиленовий пакет і незаконно зберігав при собі. О 18 год. цього ж дня, під час проведення оперативної закупівлі наркотичних засобів останній, знаходячись біля кладовища, збув листя трав'янистої рослини зеленого кольору-коноплі Волкову Р.П. за гроші в сумі 200 грн., які отримав від останнього 19.05.2016 року.

Допитаний в судовому засіданні Павленко пояснив суду, що одного дня його, як особу, судиму за злісне ухилення від сплати аліментів та ухилення від відбування громадських робіт, що відбуває іспитовий строк, викликав до себе в кабінет слідчий. Потім до кабінету завели незнайомого чоловіка в наручниках і залишили їх разом. Незнайомий представився Волковим Р. П. Сказав, що приїхав до сестри зі Львова і попросив його подзвонити сестрі на мобільний, номер якого назвав, сказати їй, що він тут і щоб вона взяла паспорт і прийшла до поліції. Також взяв його номер телефону. Павленко виконав прохання незнайомця. Того ж дня Волков Р. П. подзвонив йому та призначив зустріч, під час якої відразу почав вияснити, де купити для себе коноплі. Павленко сказав йому, що декілька разів вживав наркотичний засіб, але це було давно і де його взяти зараз, не знає. Але Волков постійно та наполегливо йому дзвонив декілька разів і лише говорив про те, де йому взяти коноплю. Обвинувачений згадав, що бачив дикоростучу коноплю на центральному кладовищі сказав Волкову, щоб той поїхав і сам собі нарвав її. Але Волков умовив піти разом, пославшись на те, що він не місцевий, зі Львова, і місцевості не знає. Вони зустрілися та Павленко допоміг Волкову нарвати дикоростучої коноплі і вони розійшлись. 12.06.2016 року Волков приїхав до нього додому, повідомив, що від'їжджає до Львова і попросив зберегти у себе нарвану ним коноплю. А ввечері

повернувся, зібрав пакет і сунув у карман Павленка якісь гроші, як він сказав, на цигарки. Тільки той поїхав, як з'явилися працівники поліції та вилучили ці кошти.

Прокурором на підтвердження обвинувачення були представлені наступні докази: показання Волкова Р. П. під вигаданими анкетними даними, рапорт співробітника оперативного підрозділу від 16.05.2016 року про те, що в ході оперативно-розшукових заходів ним було отримано інформацію відносно громадянина Павленка А. М. про те, що він займається збутом наркотичних засобів, протокол позначки 6 грошових купюр по 50 грн шляхом перексерення їх на аркуш паперу, протокол огляду покупця Волкова Р. П. від 19. 05. 2016 р. під час якого йому було видано для оперативної закупівлі гроші в сумі 300 грн., протокол огляду предмету: поліетиленового пакету з фрагментами рослини зеленого кольору та грошей в сумі 100 гривень, висновок експерта від 16.06.2016 року, згідно з яким надані на дослідження речовини рослинного походження, є особливо небезпечним наркотичним засобом, канабісом, масою 247,90 г., протокол огляду місця події від 20.05.2016 року, під час якого Волков Р. П. видав поліетиленовий пакет з листям коноплі, який він придбав за 200 гривень у Павленка А. М. та гроші в сумі 100 гривень, які у нього залишились від коштів, які йому надавались, протокол контролю за вчиненням злочину від 12.06. 2016 року, протокол про результати аудіо-, відеоконтролю місця (за особою) від 19.05.2016 року, аудіо та відеозапис передачі наркотичних засобів закупнику.

Надайте правову оцінку діям сторони обвинувачення. Яке рішення повинен прийняти суд?

Завдання 2

23.05.2016 р. Кузьмін Г. Р., здійснюючи планову перевірку крамниці, звернувся до реалізатора Лукіної А. Т. з пропозицією внести до акту перевірки незначні порушення, внаслідок чого штрафні санкції складатимуть біля 600 гривень, при умові, що власник крамниці у подальшому передасть

Кузьміну Г. Р. неправомірну вигоду у вигляді грошових коштів у сумі 3000 гривень. Вказану незаконну пропозицію Кузьмін Г. Р. також озвучив під час телефонної розмови власнику крамниці Романенку О.О.. Крім того, в телефонній розмові Кузьмін Г. Р. наголосив власнику крамниці, що у разі несплати йому неправомірної вигоди у сумі 3000 гривень, вказаний об'єкт господарювання буде у подальшому неодноразово перевірятися інспекцією з питань захисту прав споживачів. Власник погодився та призначив зустріч Кузьміну Г. Р. 26.05.2016р.

24.05.2016р. Романенко О. О. звернувся із заявою про вчинене кримінальне правопорушення щодо нього. На підставі обставин, викладених в заяві керівником оперативного підрозділу було заведено оперативно-розшукову справу.

26. 05. 2016р. Романенко О. О. зателефонував Кузьміну Г. Р. та домовився про зустріч у кафе «Сонячне» для передачі неправомірної вигоди. Телефона розмова була зафіксована та оформлена протоколом аудіо контролю особи. Під час передачі грошей Кузьміна Г. Р. було затримано працівниками оперативного підрозділу. Вказані дії були оформлені протоколом контрольованого вчинення корупційного діяння. На підставі отриманих даних, працівником оперативного підрозділу були внесені відомості до ЄРДР та розпочате досудове розслідування.

Яке юридичне значення протоколу аудіо контролю особи та протоколу контрольованого вчинення корупційного діяння?

2) Той саме випадок, але Романенко звернувся із заявою про те, що зі слів власників інших крамниць йому стало відомо, що Кузьмін систематично під час проведення перевірок вимагає надання йому неправомірної вигоди.

Завдання 3

Слідчим Національної поліції було повідомлено про підозру у вчиненні злочину, передбаченого ч. 4 ст. 191 КК України І. М. – робітнику підприємства «Барс» – на підставі заяви директора підприємства про те, що

ним було зафіксовано нестачу коштів підприємства у сумі 3 тис. грн. У ході здійснення досудового розслідування проводилися негласні слідчі (розшукові) дії: аудіо контроль Носова І. М., спостереження за особою, відео контроль кабінету Носова І. М., спостереження за річчю – автомобілем Носова І. М.

За результатами їх проведення було встановлено, що Носов І. М. вчинив злочин, передбачений ч. 2 ст. 191 КК. Прокурором було повідомлено І. М. про нову підозру. Крім цього в ході аудіо контролю Носова було зафіксовано його розмову зі своїм колегою Степановим М. Д., під час якого останній розповів, що тиждень тому сильно побив свого знайомого, який позичив у нього гроші та відмовлявся повертати борг.

Слідчим було прийняте рішення про внесення відомостей до ЄРДР за фактом вчинення Степановим М. Д. злочину, передбаченого ч. 2 ст. 122 КК України. Останньому було повідомлено про підозру.

Яке юридичне значення відомостей, отриманих у результаті проведення негласних слідчих (розшукових) дій?

Завдання 4

Корольов О. Д. обвинувачувався у вчиненні злочину, передбаченого ч. 2 ст. 305 КК України, а саме за переміщення через митний кордон поза митним контролем фальсифікованих лікарських засобів у великих розмірах. Під час судового засідання стороною обвинувачення було надано на підтвердження винуватості Корольова О. Д. протокол контролю за вчиненням злочину у формі оперативної закупки, протокол аудіо контролю Корольова О. Д., протокол відео контролю особи, протокол зняття інформації з транспортних телекомунікаційних мереж – мобільного телефону Корольова О. Д.

Сторона захисту заявила клопотання про визнання зазначених протоколів недопустимими доказами на підставі того, що прокурором під час відкриття матеріалів в порядку ст. 290 КПК не було надано їй для

ознайомлення постанову прокурора про проведення контролю за вчиненням злочину, клопотання прокурора до слідчого судді про дозвіл на проведення аудіо та відео контролю Корольова, а також ухвали слідчого судді про дозвіл на проведення негласних слідчих (розшукових) дій.

Прокурор зазначив, що ці документи є такими, що не підлягають розголошенню у зв'язку з тим, що доказове значення мають лише протоколи негласних слідчих (розшукових) дій, а документи, про які говорить захисник є засекреченими та належать до відомостей, що становлять державну таємницю.

Яке рішення повинен прийняти суд? Який порядок засекречування та розсекречування матеріалів негласних слідчих (розшукових) дій? Чи можуть бути розсекречені такі матеріали під час судового розгляду?

Завдання 5

Прокуратурою Полтавської області здійснюється досудове розслідування за ознаками кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 375 КК України стосовно суддів окремих судів Харківської області. За рішенням прокурора клопотання про здійснення негласної слідчої (розшукової) дії (аудіо-, відеоконтроль місця) направлено для розгляду до апеляційного суду Львівської області з метою забезпечення неупередженості прийняття судового рішення та нерозголошення інформації про плановану негласну слідчу (розшукову) дію.

Участі у розгляді клопотання в апеляційному суді Львівської області повинен був приймати процесуальний керівник у цьому кримінальному провадженні Прохоров М. Ю. . Від колег з місцевих правоохоронних органів прокурору Прохорову М. Ю. стало відомо, що слідчий суддя Вацько Л. Я., якого визначено автоматизованою системою документообігу розглядати клопотання є недоброчесним, оскільки за гроші може повідомляти інформацію про проведення негласної слідчої (розшукової) дії особам, стосовно яких передбачається її проведення.

Прокурором Прохоровим було заявлено відвід слідчому судді Вацько Л. Я. з мотивів його можливої заінтересованості у результатах вирішення кримінального провадження, а також можливості розголошення ним інформації про факт проведення негласної слідчої (розшукової) дії.

Слідчий суддя, розглянувши заявлений судді Вацько Л. Я. відвід, відмовив у його задоволенні, оскільки з дев'яти суддів апеляційного суду Львівської області, які мають доступ до державної таємниці двоє знаходяться на лікарняному, троє у відпустці, двоє вже здійснювали розгляд клопотання про проведення негласних слідчих (розшукових) дій у цьому кримінальному провадженні, а один суддя заявив самовідвід від розгляду клопотання про проведення цієї негласної слідчої (розшукової) дії.

Надайте оцінку діям прокурора та суддів у даному кримінальному провадженні.

Завдання 6

1) Слідчий слідчого відділу ГУНП у Харківській області, здійснюючи досудове розслідування за ознаками кримінального правопорушення, передбаченого ч. 4 ст. 186, ч. 3 ст. 187 КК України, звернувся до слідчого судді апеляційного суду Харківської області із клопотанням про проведення негласної слідчої (розшукової) дії - установлення місцезнаходження радіоелектронного засобу. На обґрунтування клопотання слідчий надав письмові пояснення громадян Титова Т. Д. та Єрохіна І. Л., протокол допиту Маклакова З.Д. у якості свідка та протокол допиту Маклакова З. Д. у якості підозрюваного (відомості у яких мали відмінності). Вказані матеріали були скріплено канцелярським затискачем.

У ході розгляду клопотання слідчий суддя запропонував слідчому надати для ознайомлення усі наявні матеріали по цьому кримінальному провадженню, на що слідчий відмовив, посилаючись на те, що у КПК немає чіткої вказівки щодо надання усіх матеріалів кримінального провадження.

Слідчий суддя відмовив слідчому у задоволенні клопотання, посилаючись на ч. 8 ст. 95 КПК, згідно з якою пояснення не є джерелом доказів, а також на те, що під час судового розгляду мають бути визнано недопустимими результати негласної слідчої (розшукової) дії, рішення про проведення якої базувалося на показаннях свідка, який в подальшому набув статус підозрюваного. Крім того, в ухвалі слідчий суддя зазначив, що не відповідає вимогам КПК повідомлення про підозру, у зв'язку із чим надав прокурору рекомендацію його скасувати.

Проаналізуйте ситуацію. Оцініть дії слідчого та слідчого судді. Які матеріали може бути покладено в основу рішення слідчого судді про задоволення клопотання про дозвіл на проведення негласної слідчої (розшукової) дії? Якими є межі судового контролю за проведенням негласних слідчих (розшукових) дій? Чи має слідчий суддя вплив на законність документів, якими обґрунтовується клопотання про проведення негласної слідчої (розшукової) дії?

2) В результаті ознайомлення з матеріалами кримінального провадження слідчий суддя дійшов переконання про наявність фактичних підстав для проведення негласної слідчої (розшукової) дії, хоча вказані фактичні підстави не відображено у клопотанні слідчого чи прокурора.

Чи може слідчий суддя проявити активність та компенсувати у своїй ухвалі недоліки в обґрунтуванні клопотання слідчого, прокурора про надання дозволу на проведення негласної слідчої (розшукової) дії? Що можна вважати «достатніми підставами для проведення негласної слідчої (розшукової) дії»?

Завдання 7

До апеляційного суду Харківської області надійшло клопотання старшого прокурора відділу нагляду за додержанням законів спецпідрозділами та іншими органами, які ведуть боротьбу з організованою

злочинністю прокуратури Харківської області, процесуального керівника Попова Г. К. про дозвіл на проведення негласних слідчих (розшукових) дій.

Слідчим суддею встановлено, що прокуратурою Харківської області отримано оперативну інформацію про те, що організована злочинна група здійснює продаж особливо небезпечних наркотичних засобів у приміщенні чоловічого туалету одного з професійно-технічних училищ м. Харкова та схиляння неповнолітніх учнів до вживання наркотичних засобів.

У зв'язку із необхідністю врятування життя неповнолітніх учнів, а також запобігання вчиненню особливо тяжкого злочину, враховуючи, що керівництво та викладачі професійно-технічного училища можуть виявитися причетними до діяльності організованої злочинної групи, або перешкоджання діяльності правоохоронних органів, начальником відділу прокуратури області прийнято рішення до внесення відомостей до ЄРДР та до постановлення ухвали слідчого судді розпочати негласну слідчу (розшукову) дію - спостереження за місцем та аудіо-, відеоконтроль місця.

Прокурор обґрунтував клопотання невідкладністю випадку та просив надати дозвіл на проведення таких негласних слідчих (розшукових) дій: спостереження за чоловічим туалетом професійно-технічного училища з використанням відеозапису, фотографування, спеціальних технічних засобів; аудіо-, відеоконтроль чоловічого туалету професійно-технічного училища з метою встановлення осіб, причетних до вчинення даних злочинів.

Слідчий суддя, розглянувши клопотання та додані до нього матеріали своєю ухвалою задовольнив його, зобов'язавши прокурора внести відомості про дане кримінальне правопорушення до ЄРДР.

За один день до закінчення строку дії зазначеної ухвали слідчого судді, прокурор звернувся до апеляційного суду Харківської області з клопотанням про надання дозволу на продовження негласних слідчих (розшукових) дій - спостереження за місцем та аудіо-, відеоконтролю місця, надавши додаткові відомості, які дають підстави для продовження негласної слідчої (розшукової) дії.

Надайте правову оцінку дії прокурора та слідчого судді.

Завдання 8

Під час досудового розслідування за ознаками кримінального правопорушення, передбаченого ст. 15, п. 11 ч. 2 ст. 115 КК України слідчий слідчого відділу Управління СБ України у Харківській області за погодженням із прокурором звернувся до суду із клопотанням про дозвіл на проведення негласних слідчих (розшукових) дій.

Слідчий суддею встановлено, що у вказаному кримінальному провадженні під час документування факту отримання Прохоровим Т. Л. від Гавриленка І. Р. грошей у сумі 20 тис. доларів США за вбивство громадянина Сирії Насіра Х. прокуратурою Харківської області винесено постанову про контроль за вчиненням злочину.

У вказаному клопотанні слідчий просив надати дозвіл на проведення стосовно Гавриленка І. Р., Прохорова Т. Л. та Насіра Х. таких негласних слідчих (розшукових) дій: аудіо- та відеоконтроль розмов, інших звуків, рухів, дій, пов'язаних з їх діяльністю або місцем перебування; візуальне спостереження для отримання відомостей про їх поведінку або тих, з ким вони контактують; установлення місцезнаходження радіоелектронного засобу - мобільного терміналу з номером телефону 099-999-88-77 в мережі оператора мобільного зв'язку МТС.

Слідчий суддя апеляційного суду Харківської області, розглянувши клопотання слідчого та додані до нього матеріали кримінального провадження, відмовив у задоволенні клопотання. Своє рішення слідчий суддя мотивував тим, що дії, пов'язані з аудіо- та відеоконтролем осіб охоплюються контролем за вчиненням злочину, який вже здійснюється за постановою прокурора. Стосовно установлення місцезнаходження радіоелектронного засобу в ухвалі зазначалося, що у даному кримінальному провадженні слідчим попередньо не було внесено клопотання до місцевого

суду про тимчасовий доступ до речей та документів відповідно до ст. 159, п. 7 ч. 1 ст. 162 КПК та не отримано відповідну інформацію від операторів та провайдерів телекомунікацій.

Керуючись ч. 5 ст. 248 КПК слідчий повторно звернувся з новим клопотанням про надання дозволу на проведення негласних слідчих (розшукових) дій до слідчого судді.

Оцініть дії слідчого, прокурора та слідчого судді.